

františka
šaldý
xavera

liberec

divadlo

Karolína Miková
tančí Dámu
s kaméliemi

X

aver

květen
červen

číslo • 3
2008

- 2. pátek**
K11/O/2
- 3. sobota**
- 4. neděle**
RD/5
- 8. čtvrtek**
SPP
- 9. pátek**
PŠ
- 10. sobota**
- 11. neděle**
- 13. úterý**
K2/8
- 14. středa**
K3/7
- 15. čtvrtek**
K4/7
- 16. pátek**
K5/6
- 17. sobota**
K6/7
- 18. neděle**
- 20. úterý**
- 21. středa**
Č/4
- 22. čtvrtek**
K10/OB/2
- 25. neděle**
- 27. úterý**
K8/Č/5
- 29. čtvrtek**
SPP
- 30. pátek**
PŠ
- 31. sobota**
- E. Kálmán – HRABĚNKA MARICA**
klasická opereta, konec ve 21.30 h.
- A. Dvořák – RUSALKA**
klasická česká opera, konec ve 22.00 h.
- O. Sekora, P. Kraus – PŘÍHODY FERDY MRAVENCE**
pohádka pro malé i větší, host: Divadlo Aha Praha
začátek v 15.00 h.
- G. B. Shaw – PYGMALION**
slavnostní předpremiéra, konec ve 21.30 h.
- G. B. Shaw – PYGMALION**
premiéra rozmarné hry o pěti jednáních
konec ve 21.30 h.
- G. Puccini – MADAME BUTTERFLY**
opera v originále, konec ve 21.40 h.
- E. Kálmán – HRABĚNKA MARICA**
klasická opereta, začátek v 16.00 h.
- G. Verdi – SIMON BOCCANEGRA**
opera v originále, konec ve 21.45 h.
- W. Shakespeare – VEČER TŘÍKRÁLOVÝ**
aneb COKOLI CHCETE
o světě naruby a bláznovství s písničkami,
konec ve 21.50 h.
- G. Verdi – DÁMA S KAMÉLIEMI**
balet o dvou dějstvích, konec ve 21.00 h.
- R. Wagner – BLUDNÝ HOLANĐAN**
opera v originále, konec ve 22.00 h.
- G. B. Shaw – PYGMALION**
rozmarná hra o pěti jednáních, konec ve 21.30 h.
- T. McNally, D. Yazbek – DONAHA!**
slavný muzikál, konec ve 22.15 h.
- E. Rostand – CYRANO Z BERGERACU**
komedie o pěti jednáních, konec ve 21.50 h.
- C. Goldoni – VĚJÍŘ**
komedie o třech dějstvích, konec ve 21.30 h.
- G. Verdi – DÁMA S KAMÉLIEMI**
balet o dvou dějstvích, konec ve 21.00 h.
- Ch. Gounod – FAUST A MARKÉTKA**
opera v originále, začátek v 16.00 h.
- A. Miller – SMRT OBCHODNÍHO CESTUJÍCÍHO**
nejslavnější americká hra, konec ve 21.30 h.
- G. Donizetti – POPRASK V OPERĚ**
slavnostní předpremiéra komické opery, konec ve 21.30 h.
- G. Donizetti – POPRASK V OPERĚ**
premiéra komické opery, konec ve 21.30 h.
- W. Russell – POKREVNÍ BRATŘI**
světoznámý muzikál, konec ve 21.45 h.

Vydalo DFXŠ,
Liberec © 2008
náklad: 5 000 ks

ředitel:
redakce:

František Dáňa
Tomáš Syrovátka,
Helena Syrovátková,
Vít Vencí,
Martin Urban,
Vlasta Vinduškova
Pavel Dušek

grafická úprava:

malé divadlo

- 2. pátek** **W. Allen – PROKLETÍ NEFRITOVÉHO ŠKORPIÓNA**
nejtajemnější komedie W. Allena, konec ve 21.20 h.
- 6. úterý** **R. Schimmelpfennig – PUSH UP 1-3**
K2/7 tři sny o cestě vzhůru, konec ve 20.45 h.
- 7. středa** **S. O'Casey – STÍN STŘELCE**
K9/Č/5 komedie se smutným koncem, konec ve 21.15 h.
- 12. pondělí** **N. Coward – ROZMARNÝ DUCH**
laskavá, ale spiritistická komedie, konec ve 21.10 h.
- 13. úterý** **S. O'Casey – STÍN STŘELCE**
K8/Č/4 komedie se smutným koncem, konec ve 21.15 h.
- 16. pátek** **BLACKMOONS – ostře kořeněná klaunská fantazie**
hrají: Miloslav Horáček, kterého znají liberečtí diváci ze spolku potrhých mimů CVOCI, Josef Kotěšovský a Rudolf Papežík
host: Skupina extrémní klauniády s.r.o. Praha
- 19. pondělí** **Eurípidés – MÉDEIA**
stále živý antický obraz, konec ve 20.45 h.
- 21. středa** **KRYSAŘ V HAMMELN – představení studentů**
divadelního souboru Stopa –
Podještědské gymnázium
- 22. čtvrtek** **ZA OPONOU – laskavý občasník ze zákulisí divadla**
tentokrát na téma „Byl pozdní večer – první máj...“,
vernisaž výstavy Jitky Kotíkové a Michala Syrového
„Až kohoutek zakokrhá...“
Tento projekt vznikl za podpory statutárního města Liberec.
- 25. neděle** **J. K Jerome – TŘI MUŽI VE ČLUNU**
dobrá nálada za každého počasí, konec ve 21.30 h.
- 26. pondělí** **BESEDA k inscenaci Rozmarný duch**
pořádá Klub přátel činohry i pro veřejnost
- 27. úterý** **KPLO – beseda s Dr. Jiřím Pilkou**
začátek v 17.00 h.
- 28. středa** **N. Coward – ROZMARNÝ DUCH**
K3/8 laskavá, ale spiritistická komedie, konec ve 21.10 h.
- 29. čtvrtek** **S. Glover – SLAMĚNÁ ŽIDLE**
K4/8 slavná skotská balada o lásce, konec ve 21.20 h.
- 30. pátek** **R. Schimmelpfennig – PUSH UP 1-3**
tři sny o cestě vzhůru, konec ve 20.45 h.

Změna programu vyhrazena!

Začátky představení, není-li uvedeno jinak,
jsou v 19.00 hodin!

Umělecká činnost divadla se
uskutečňuje za finanční podpory
Ministerstva kultury ČR.

Milí diváci a čtenáři, na Vaše pří-
padné ohlasy se těšíme na adrese:
DFXŠ, Zhořelecká 344/5, Liberec 1
460 37. Připište heslo „Xaver“.
Na stejnou adresu se obračejte
i v případě Vašeho zájmu spolu-
pracovat s redakcí. Nové přispěva-
tele uvítáme. Děkujeme.

DÁMA S KAMÉLIEMI

baletní divadlo Roberta Balogha

Do Liberce zavítal jeden z nejlepších současných choreografů – Robert Balogh. Nonšalantnímu čtyřicátníkovi, přirozeně dbajícímu všech zásad etikety, oči zasvítily, jen co jsme začali mluvit o tanci.

Dáma s kaméliemi je všeobecně známý příběh. Bude vaše provedení v něčem neobvyklé?

Bude jiné... Dámu s kaméliemi jsem inscenoval již několikrát, v Česku i v zahraničí. Ale s jinou hudbou, což je ta hlavní změna. Hudebně se jedná o transkripci Verdiho Traviaty, kterou vytvořil můj kamarád Sergej Onsoff. Je to průřez Verdiho operou, všechny emotivní a známé melodie jsou zachyceny, ale jsou upraveny pro baletní použití. Nahrávku máme z plzeňského orchestru.

A mohou se diváci těšit spíš na klasiku, nebo dáte prostor moderně?

Můj pracovní styl je takzvané „baletní divadlo“. Využívám všech možností lidského těla, ale i všech tanečních technik k tomu, abych pohybem vyprávěl příběh. Záleží mi na tom, aby diváci rozuměli od A do Z, aby byl srozumitelný každý moment. V Dámě nechybí klasická technika a špičky, virtuozní zvedačky, piruety a všechno krásné, co k baletu patří. Ale tanečníci se v určitých pasážích promění v herce.

Krátce jste i tančil, kdy jste se rozhodl pro dráhu choreografa a režiséra?

Ve druhém ročníku na gymnáziu. I když pocházím z umělecké rodiny, původně jsem chtěl

být lékařem. Nakonec mě umění stejně pohltilo. Začínal jsem jako tanečník a choreograf v Olomouci, kde jsem si tančil ve svých vlastních choreografiích,

Vlastimil Harapes
a Vlasta Vinduškova

ale za tva tři roky jsem zjistil, že choreografická a režijní práce mě naplňuje daleko víc. Záhy jsem přestal tančit.

A nechybí vám tanec fyzicky?

Ne, nechybí. Při své práci pořád tančím.

Máte na kontě řadu celovečerních baletů. Máte ještě nějaký choreografický sen?

Těch snů mám stále moc. Dostal jsem se do druhé etapy tvůrčího života a musím přiznat, že jsem se do své práce ještě víc zamiloval. Mám stále spoustu nápadů, ale můj sen je natočit celovečerní film o baletu.

Jak se vám v Liberci pracuje?

Velmi dobře. Soubor je příjemný, i když málo početný. Ale všechno se to vyvíjí z velmi pěkného vztahu s šéfkou baletu Vlastou Vinduškovou. Mimořádně dobře se mi pracuje se sólisty – s Karolínou Mikovou, Andrejem Bayniyazovem, Valerií Radionovou a Kristýnou Carvanovou. V neposlední řadě se těším na spolupráci s první sólistkou baletu Národního divadla Nikolou Márovou, sólistou téhož divadla Michalem Štípou a s Vlastimilem Harapesem, který by měl tančit roli Germon-ta, Armandova otce.

Pro koho bude představení určeno?

Za svých pětadvacet let choreografické práce už vím, jakou inscenaci divadlo potřebuje, a záleží mi na tom, aby publikum mělo zájem a aby bylo plně hlediště. Proto se snažím o celovečerní dějové balety, v rámci kterých posouvám laťku stále dál k modernějším tvarům a tím se dostávám od takzvané klasiky k baletnímu divadlu. Myslím, že Dáma s kaméliemi bude představení nejen pro „baletomany“, ale pro všechny, kdo mají rádi silný romantický příběh.

Dva jedinečné operní večery

3. května se libereckému publiku podruhé představí jako Princ v Dvořákově Rusalce mexický tenorista Rafael Alvarez. Březnový výkon uhrančivého tenora, ale i celého ansámblu, sklidil zasloužené ovace, a proto se můžete znova těšit na nešťastný osud víly Rusalky a lehkovážného Prince. Zbývá dodat, že v titulní roli Rusalky se představí Christina Vasileva.

Další výjimečný večer proběhne 10. května opět v Šaldově divadle. Po dlouhé době se libereckému operymilovnému publiku představí tenorista Tomáš Černý. Zpívat bude roli Pinkertona v Pucciniho Madame Butterfly. Roli Cho-cho San ztvární Gabriela Kopperová.

Dvě nominace na Thálii

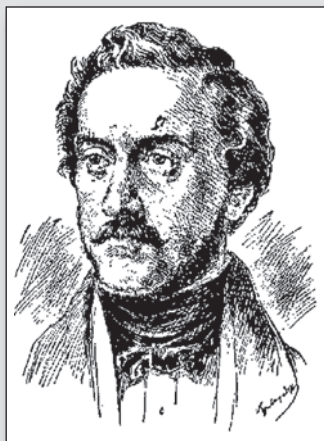
V minulém Xaveru jsme otiskli rozhovor s Tomášem Impseilem, který byl nominován na cenu Thálie za roli Mickeyho v muzikálu Pokrevní bratři (na elitní trojici nakonec nedosáhli). Bohužel jsme opomněli další laureáty z řad operního souboru. Za dvojroli Giroflé–Girofla byla na prestižní cenu Thálie v oblasti opereta, muzikál a jiný hudebně-dramatický žánr do širší nominace vybrána sopranistka Věra Poláčková. Její kolega Pavel Vančura sklidil úspěch a zaslouženou širší nominaci za titulní roli Gounodovy opery Faust a Markétka. Oběma pěvcům tímto dodatečně gratulujeme.

Věra Poláčková –
Giroflé–Girofla

Gaetano Donizetti: Poprask v opeře

Řekne-li se Donizetti, každý si představí Dona Pasquala, Lucii z Lammermooru, Nápoj lásky či Dceru pluku, ale Gaetano Donizetti je autorem jednadsmadesáti oper, ostatní tvorba čítá na šest set položek v hudebním katalogu. Byl to nesmírně nadaný muzikant, který ve čtrnácti letech na hudební škole předčil všechny své spolužáky, byl výtečným klavíristou, improvizátorem a v sedmnácti letech zpíval náročné basové role. Polohu hlubokého basu také využil v naší připravované opeře Poprask v opeře. Donizetti ve své pětadvacáté opeře napsal a pak i sám zpíval jednu z rolí, pro bas vytvořil ženskou roli – Mammá Agatu.

Gaetano Donizetti

Opera Poprask v opeře se v době svého vzniku těšila mimořádnému úspěchu, později ale zmizela z repertoáru a dokonce se na mnoho let stala nezvěstnou. Děj, jak již název napovídá, vypráví o jednom operním ansámbli, který chystá premiéru opery Romulus a Ersilia. Mezi členy souboru patří primadona Corilla a její manžel Stefano, řecký tenor Guglielmo, jemuž dělá italská výslovnost nemalé problémy, dále jsou tu dvě sopranistky-začátečnice Dorotea a Luigia a hlavně impresáριο. Do jedné zkoušky vpadne matka Luigie Mammá Agáta a dožaduje se pro svou dcerku připsání duetu. Mezitím uteče mezzosopranistka a Mammá Agata získá její roli. Pak zmizí i tenor... A impresáριο? Ten má finanční potíže. Tak pšššš, nerušte, opera o opeře začíná.

Liberecký návrat Heleny Glancové

Helena Glancová patří k divadelníkům, které v dobrém slova smyslu pozanmenalo setkání s Otomarem Krejčou a Divadlem za branou. Později byla spjata s divadly v Pardubicích, Chebu či se sdružením Lyra Pragensis. Spolupracovala s mnoha hereckými osobnostmi, za všechny jmenujme Marii Tomášovou či Jana Hartla. Nyní v Šaldově divadle uvádíme její zatím poslední režii: Pygmalion.

Jaký je váš vztah k libereckému divadlu?

Zpočátku byl velmi osobní. Ivan Glanc (můj nevlastní otec) zde byl tuším od roku 1960 ředitelem; náš byt byl sice náš domov, ale těsně sousedil s ředitelnou. Život divadla neodmyslitelně prosakoval do rodinného soukromí. Z prvního poschodí se často ozývaly zkoušky operního sboru. Viděla jsem snad všechna představení, i operní. Šéf opery Rudolf Vašata byl u nás doma častým hostem. Stejně tak šéf činohry Papež, výtvarník Habr a další... Jednou jsem tu pracovala jako asistentka režie (Shakespearův Antonius a Kleopatra) a v roce 1963 pohošťinsky režírovala Dva na houpačce (s Michaelou Bendovou a Vladimírem Volkem). Dodnes na to vzpomínám.

Přejděme k inscenaci Shawovy hry Pygmalion. Jste spokojená s průběhem zkoušek?

Herci mě opravdu potěšili. Ti, co s nimi zkouším, i ostatní. Je tady silně cítit něco, čemu bych řekla „vztah k profesi“ (když nechci užít vágní a pateticky trochu zprofanovaný pojem „láska k divadlu“), profesionální a umělecká zodpovědnost, pracovitost a v neposlední řadě talent...

Kdybyste měla svou inscenaci přiblížit několika větami, co byste řekla?

Budu ráda, když to bude komedie. Ale ne jen... Když to bude příběh o vztazích, které je nesnadné jednoduše charakterizovat. Když si každá z postav a postaviček s sebou přinese svůj nezaměnitelný svět – a ty světy na sebe budou neustále narážet, překvapovat se, zpochybňovat navzájem a vyvádět se z míry. Budu ráda, když divák zapomene, že přišel o okouzující melodie z My Fair Lady a najde v původním Shawově Pygmalionu dost autorova humoru, ale i neobyčejné charaktery postav, které nám jako ve zvětšovací zrcadle mohou napovědět i ledacos o nás samých.

Karel Čapek – Věc Makropulos

V Čechách, ale asi i ve světě, je Čapkova hra méně známá než Janáčkova opera, jejíž libreto podle ní vzniklo. Hra Karla Čapka je žánrově nejasná. Je to komedie? Ano. Ale má v sobě tragiku spojenou s konečností lidské existence. Je tedy vážná? Ano. Ale její vážnost je směšná. Je to realistická hra? Ano. Ale současně lze bez zábran říci, že je to sci-fi. Je to tedy sci-fi? Ano. Ale je realistické. Že je to protimluv? Je, ale co má být.

V době, kdy vážné věci jsou sdělovány jako směšné a ty směšné jsou naopak brány vážně, lze říci, že jde o realistickou komedii, která zaujme svojí filosofickou hloubkou. Věc Makropulos je poměrně neznámou a tajemnou českou klasickou hrou, která zaujme každého diváka, protože se dotkne jeho věcí prvních i posledních. A také toho, co se děje mezi tím.

Věříme, že vás naše poslední inscenace sezony 2007/2008 pobaví i zamyslí. **Premiéra** bude těsně před prázdninami **26. 6. v Šaldově divadle. Režie Vít Vencel. V hlavní roli Markéta Tallerová.**

malé divadlo

Hra roku v Malém divadle

Hru Milana Uhdeho Zázrak v černém domě uvádíme v Malém divadle už od konce minulé sezony. Nyní k ní můžeme přidat přídomek „česká hra roku 2007“. Rozhodlo o tom hlasování kritiků v rámci udílení výročních Cen Alfréda Radoka. O vítězství v této kategorii se ucházely hry, které zažily svou českou premiéru v uplynulém roce. Divadlo F. X. Šaldy je po Divadle Na zábradlí druhou scénou, kde se Zázrak v černém domě objevil.

Milan Uhde je veřejnosti známý jako politik, ale především je to skvělý dramatik se smyslem pro velká témata i komediální nadsázku. Uhde začínal jako satirik, později se posouval k velmi osobním výpovědím a hrám z rodinného prostředí. Zázrakem v černém domě jakoby vrcholí autorův vývoj směrem k psychologické hloubce postav, hra je ovšem žánrově rozkročená až ke grotesce. Tematicky navazuje na Uhdeho starší rovněž autobiograficky laděné texty a lze bez přehánění říct, že je obsahově i žánrově vrcholem autorovy tvorby i jedinečného rukopisu. Libereckou inscenaci režíroval Petr Palouš a herečky v ní vynikají Václav Helšus, Michaela Lohniská či Martin Polách. Komedii o tom, jaké tajemství skrývá předválečná vila rodiny Pompeových, můžete do konce sezony vidět

3. úterý
4. středa
5. čtvrtek
6. pátek
8. neděle
9. pondělí
10. úterý
O/1
12. čtvrtek
K10/OB/3
13. pátek
K11/O/3
15. neděle
17. úterý
K8/OB/3
18. středa
Č/4
20. pátek
24. úterý
OB/3
25. středa
K9/O/3
26. čtvrtek
SPP
27. pátek
PŠ
30. 6. – 3. 7.
- Večer tanečního oboru ZUŠ Frýdlantská**
G. B. Shaw – PYGMALION
hra o pěti jednáních, konec ve 21.30 h.
- G. Verdi – MACBETH**
opera v originále, konec ve 21.30 h., **derniéra**
- E. Rostand – CYRANO Z BERGERACU**
komedie o pěti jednáních, konec ve 21.50 h.
zadáno pro Preciosu
- T. McNally, D. Yazbek – DONAHA!**
slavný muzikál, konec ve 22.15 h.
JARNÍ KONCERT SOUBORU CAROLA ZUŠ Jabloňová
- G. Verdi – SIMON BOCCANEGRA**
opera v originále, konec ve 21.45 h.
- E. Kálmán – HRABĚNKA MARICA**
klasická opereta, konec ve 21.30 h.
- G. Donizetti – POPRASK V OPEŘE**
komická opera, konec ve 21.30 h.
- M. Pokorný – KOCOUREK MODROOČKO**
pohádka pro nejmenší, host: Divadlo AHA Praha,
začátek v 15.00 h.
- G. Verdi – DÁMA S KAMÉLIEMI**
balet o dvou jednáních, konec ve 21.00 h.
- G. de Maupassant – MILÁČEK**
ze života pařížské bohémy a smetánky,
host: MD Mladá Boleslav
- A. Dvořák – RUSALKA**
klasická česká opera, konec ve 22.00 h.,
zadáno pro Sokolskou župu Ještědskou
- G. Donizetti – POPRASK V OPEŘE**
komická opera, konec ve 21.30 h.
- G. Verdi – SIMON BOCCANEGRA**
opera v originále, konec ve 21.45 h.
- K. Čapek – VĚC MAKROPULOS**
slavnostní předpremiéra české komedie,
konec ve 21.45 h.
- K. Čapek – VĚC MAKROPULOS**
premiéra české komedie, konec ve 21.45 h.
- PROMOCE 2008 – TU Liberec**

malé divadlo

- 1. neděle** **Vystoupení folklórního souboru JIZERA**
- 3. úterý** **S. O`Casey – STÍN STŘELCE**
komedie se smutným koncem, konec ve 21.15 h.
- 5. čtvrtek** **R. Schimmelfennig – PUSH UP 1–3**
K2/9 tři sny o cestě vzhůru, konec ve 20.45 h.
- 9. pondělí** **BESEDA K INSCENACI Smrt obchodního cestujícího**
pořádá Klub přátel činohry **i pro veřejnost**
- 10. úterý** **N. Coward – ROZMARNÝ DUCH**
laskavá, ale spiritistická komedie, konec ve 21.10 h.
- 11. středa** **KRYSAŘ V HAMMELN** – představení studentů
divadelního souboru Stopa –
Podještědské gymnázium
- 12. čtvrtek** **W. Allen – PROKLETÍ NEFRITOVÉHO ŠKORPIÓNA**
nejtajemnější komedie W. Allena, konec ve 21.20 h.
- 18. pondělí** **KPLO – popremiérová beseda – Poprask v opeře**
začátek v 17.00 h.
- 17. úterý** **J. K. Jerome – TŘI MUŽI VE ČLUNU**
dobrá nálada za každého počasí, konec ve 21.30 h.
- 19. čtvrtek** **S. Glover – SLAMĚNÁ ŽIDLE**
slavná skotská balada o lásce, konec ve 21.20 h.

Změna programu vyhrazena!

Začátky představení, není-li uvedeno jinak, jsou v 19.00 hodin!

REZERVACE:

www.evstupenka.cz

výhodná rezervace přes Libereckou městskou kartu

Předplatné na celý rok (ABO + Bloky) získáte v budově Šaldova divadla
tel.: 485 107 836, pokladna tel.: 485 101 523.

Prodejní doba: 12.00–18.00 hodin, pondělí zavřeno (vstupenky je
možno zakoupit v Městském informačním centru), jinak vždy hodinu
před začátkem představení.

Obchodní oddělení tel.: 485 104 188

Propagační oddělení – tel./fax: 485 104 186

E-mail: saldovo-divadlo@saldovo-divadlo.cz

Další informace o programu můžete získat na

WWW.SALDOVO-DIVADLO.CZ

www.divadla.365dni.cz

františka
šaldý xavera

liberec

divadlo

DĚKUJEME NAŠIM SPONZORŮM

Generální partner Divadla F. X. Šaldy

Škoda SIMPLY CLEVER

Oficiální vůz Divadla F. X. Šaldy

Partneři Divadla F. X. Šaldy

GENERÁLNÍ PARTNER OPERY BLUDNÝ HOLANĎAN

ADOZA s. r. o.
ovoce, zelenina

www.saldovo-divadlo.cz